

Taloussuunnitelma 2027-2030

Aikataulut ja lähtötietoja

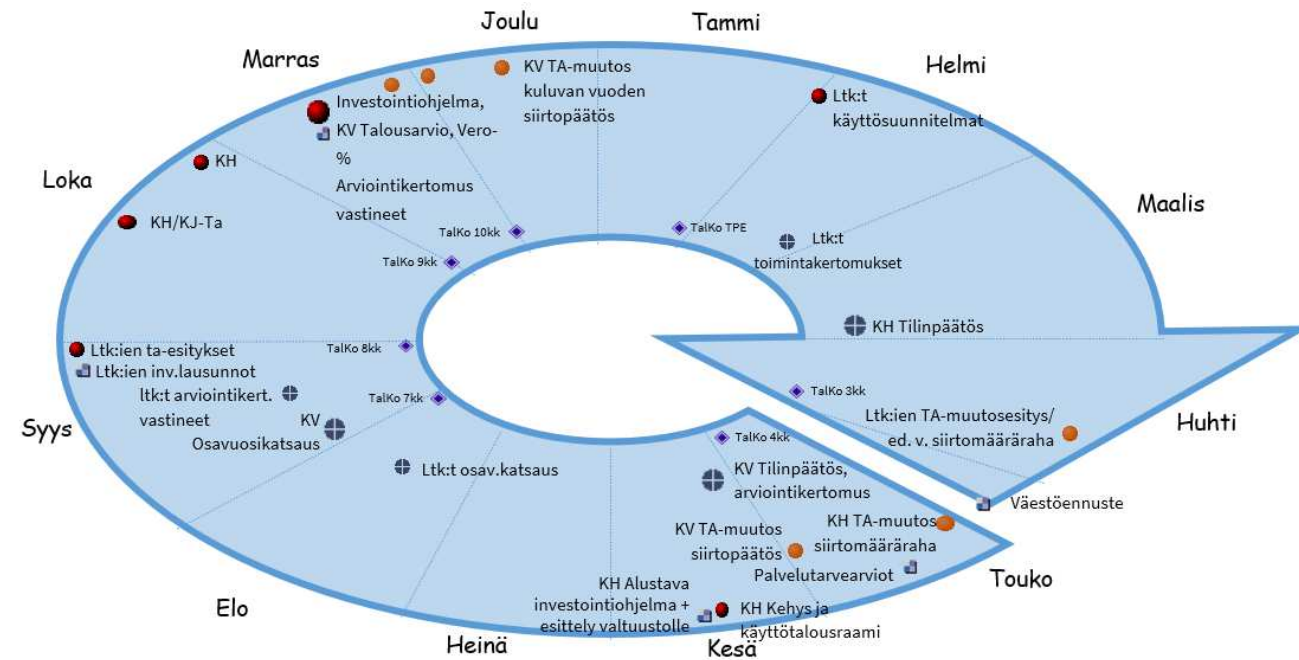
Talous- ja konsernijaosto / 29.4.2026

Aikataulu

Taloussuunnitelma 2027-2030

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

- Kvartaalikeskustelut/TA-neuvottelut ja kehysvalmistelu huhti - kesäkuussa
  - pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
- Kaupunginhallitus 15.6.2026
  - Kehys 2027-2030 ja talousarvion laadintaohjeet
  - Alustava investointiohjelmaesitys
- Lautakuntien TA-esitykset ja investointilausunnot syyskuussa
- Kaupunginhallitus
  - kaupunginjohtajan TA-esitys 26.10.
  - kaupunginhallituksen TA-esitys 2.11.
- Kaupunginvaltuusto päättää 16.11.2026: investointiohjelmasta, taloussuunnitelmasta 2027-30 ja 2027 veroperusteista
- Lautakuntien käyttösunnitelmat joulukuun 26 -tammikuun 27

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

Huhtikuu

- Hallituksen kehysriihi 21.-22.4.2026
- JTS eli Julkisen talouden suunnitelma 30.4. ja Kuntatalousohjelma 7.5.
- Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys 4.5.
- VM:n valtionosuuslaskelmien päivitys 5.5.

Toukokuu

- Investointiohjelmavalmistelu
- Talousarviokeskustelut ja kehysvalmistelu
  - Talouspalvelut: yleiset muutostekijät, verot, valtionosuudet jne.
  - Palvelualueet: pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
- TalKo 27.5.
  - Lähetekeskustelu talousarviokehityksen laadintaan

Kesäkuu

- Kaupunginhallitus 16.6.
  - Alustava investointiohjelman esitys
  - Taloussuunnitelmakehys ja talousarvion laadintaohjeet
    - raamit, joihin lautakuntien tulee laatia talousarvioesityksensä ja sitovuustasojen toiminta tulee sopeuttaa

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

Elokuu

- Lautakunnat
  - Taloussuunnitelmien valmistelu, iltakoulut
  - Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys

Syyskuu

- KV 15.9.2025:
  - Iltakoulu: Tasu-kehysten esittely
  - Osavuosisikatsaus 6/2025
- Lautakunnat
  - Lautakunnan talousarvioesitys
  - Investointiohjelma-lausunnot

Syyskuu

- Valtio
  - VM:n budjettiehdotus 6.8.2026
  - Hallituksen budjettiriihi 1.-2.9.2026
  - Valtion TA-ehdotus ja Kuntatalousohjelma 21.9.2026
    - Ennakollinen VOS 2027-30
    - Uudet tehtävät/tehtävämuutokset ja niiden kompensatio
- 28.9. KH seminaari: investoinnit ja TA-tilannekatsaus

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

Lokakuu

- Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys
- YTT 20.10
- Kaupunginhallitus
  - 22.10. KJ:n TA-esitys
  - 26.10. KHn TA-esitys + investointiohjelma
- KV-seminaari 23.10.

Marraskuu

- Kaupunginvaltuusto 16.11.
  - Investointiohjelma 2027-2036
  - Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2030
  - 2027 vero-%:t

Joulukuu 2026 / Tammikuu 2027

- Lautakuntien käyttösuunnitelmat
- Valtuuston sitovien määrärahojen tarkennus/jako avainalueille

Tilannetieto

Taloussuunnitelma 2027-2030

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2027

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2025/2026	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Labore	huhtikuu	1,2	9,7	3,5	2,4
ETLA	maaliskuu	1,5	9,0	2,9	1,5
PTT	maaliskuu	0,8	9,4	2,6	1,8
Suomen Pankki	maaliskuu	1,4	9,7	3,3*	1,7*
Kuntarahoitus	maaliskuu	2,0	8,8	..	1,9
Danske Bank	maaliskuu	1,9	9,1	3,3	1,8
OP	tammikuu	1,5	9,6	3,0	1,9
Nordea	tammikuu	2,0	8,6	2,2	1,0
Aktia	tammikuu	1,6	9,0	..	1,6
VM	joulukuu	1,7	9,1	3,2	1,8
Akava Works	joulukuu	1,5	8,5	3,0	2,1
OECD	joulukuu	1,7	9,5	..	..
Euroopan komissio	marraskuu	1,2	9,0	..	..

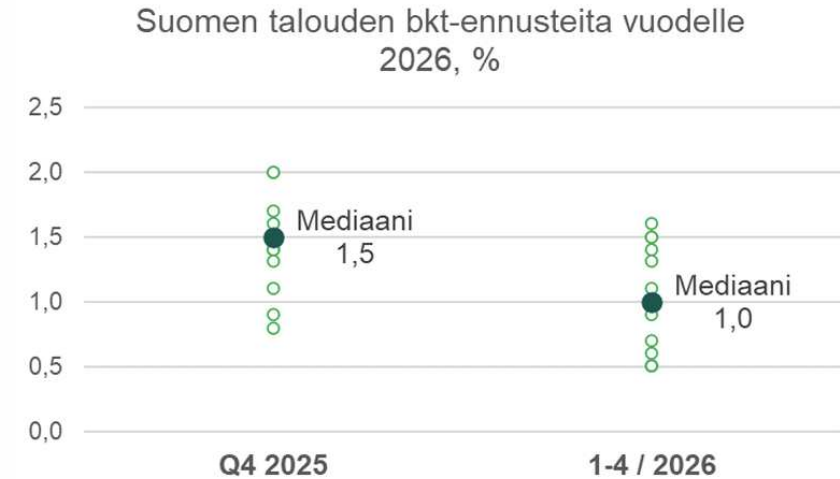
2.4.2026/Mpunakallio, * joulukuun ennuste

Suomen talouden ennustemuutoksia

Copyright Kuntarahoitus.

Kuntarahoituksen
markkinatasaus

Kuntarahoitus

Viekö sota ainekset Suomen talouden elpymiseltä?

Suomen Pankin väliennuste, maaliskuu 2026

Suuri epävarmuus
Lähi-idän sodasta
sumentaa
talouden näkymiä

Kriisi kolhii
talouskasvua ja
uhkaa elpymistä

Inflaatio nopeutuu
energiasokin
seurauksena

Nostot maan hallituksen kehysriihestä

Kuntia suoraan koskevat

- Kotoutumiskorvaukset kunnille vähenee 30 miljoonaa euroa
- Indeksijarrun korotus 2,8%:iin → kuntien valtionosuuksien kasvua pienennetään (- 60 Me)
- Aikaisempi 75 Me valtionosuusleikkaus pysyväksi
- Minimaalisia norminpurkuja
- 2029 lähtien Kela laskuttaa kuntia suoraan perustoimeentulotuen kuntaosuudesta 2kk viiveellä

Verotusmuutokset

- Yhteisöveroprosentin lasku 2 %-yksiköllä
- Matkakuluvähennyksen kasvu
- Kotitalousvähennyskorotus
- Lahjoitusvähennyksen laajennus koskemaan myös sote-alaa
- Merituulivoiman verotuoton kohdistusta Itä-Suomeen
- Matkailijaveron valmistelu
- Näitä laskennallisesti kompensoidaan kunnille kompensatio ei välttämättä kata menetystä!

Kuntia yleisesti koskevat

- Työllisyydenhoitoon eri toimia (mm. nuorten työllistämisseteli, osaamisseteli)
- HYTE-yhdistys- ja säätiöavustusleikkaus
- HVA-asiakasmaksujen korotus voi heijastua perustoimeentulotukeen
- Valtion tuottavuusohjelma (60 Me lisäsäästö), voi vaikuttaa mm. toimitilaverkkoon
- Opetuksen osaksi yrittäjä- ja talousosaamisen kasvatus

Huom! Valtiontalouden alijäämä edelleen yli 10 miljardia euroa!

Kuntaliiton nostot kehysriihestä

[Kehysriihinostot 2026.pdf](#)

Valtionosuudet ym.

- Vuosille 2027 (ja -2030) indeksijarrua korotetaan aiemmasta 1 %:sta 2,8 %:iin, lisäleikkaus **60 me**/v. Ilman leikkausta korotus olisi ollut 3,5 % ja 116 me vuodelle 2027.
- Aiempi 75 me leikkaus pysyväksi, kohdentaminen v. 2027 alkaen prosentuaalisesti kunnan valtionosuuksista, ei tehdä jos vos negatiivinen
- Siirrytään vuoden 2029 alusta järjestelmään, jossa Kela laskuttaa kunnilta perustoimeentulotuen kuntaosuudet reaaliaikaisesti (2 kuukauden viive), nykyisen kahden vuoden viiveen sijaan
- Asiakasmaksujen korotukset saattavat vaikuttaa perustoimeentulotuen tarpeeseen (ja kunnat maksavat puolet)
- Kotouttamiseen ei lisäleikkauksia, rahoitusta kootaan
- Välillisesti kuntiinkin vaikuttaa, että järjestöjen avustuksiin pysyvä 50 me lisäleikkaus, ja vastaavasti hyvinvointialueille 3 vuodeksi 25 me järjestöavustuksiin

Hallituksen kehysriihi 21.-22.4.2026

Kuntien valtionosuuteen kohdistuvat leikkaukset vuosina 2024-2027

VM mom. 28.90.30 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

	2024	2025	2026	2027
Indeksijarrun suuruus (%-yks.)	-1 %-yks.	-1 %-yks.	-1 %-yks.	-2,8 %-yks.
Indeksijarrun valtionosuusleikkaus	-24	-25	-31	-93
Valtionosuusleikkaus tekemättä jääneen norminpurun varjolla		-23	-23	-23
Suora valtionosuusleikkaus			-75	-75
Yhteensä	-24	-48	-129	-191

Valtionosuuspohjan mukaisesti leikkauksista **esi- ja perusopetukseen** kohdistuu laskennallisesti noin 55 %, **varhaiskasvatukseen** noin 35 %, **TE-tehtäviin** noin 5 % ja loput noin 5 % **kirjastoihin ja kulttuuripalveluihin**.

Työllisyystoimet: nuoret ja pitkäaikaistyöttömät painopisteenä, sakkomaksuvaikutukset?

- Nuorten työllistämisseteliä lisätään 20 me, aiemmin 30 me.
- Pitkäaikaistyöttömille täydennyskoulutukseen osaamisseteli, 20 me
- Työterveydenhuollon osaamista työllisyyspalveluihin, ”selvitetään hyvinvointialueiden kannustimia toteuttaa työkykyarviointeja”
- Korkean nuorisotyöttömyyden kaupungeissa sekä kuudessa suurimmassa kaupungissa pilotti nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi v. 2026–2027. Pilotteihin varataan yhteensä 15 miljoonaa euroa.
- Kuntouttavan työtoiminnan tilalle työvoimapolitiittinen avustus 3. sektorille, tähän 13 me kunnille lakkautettavan kuntouttavan työtoiminnan rahoista
- Palkkatuen uudistaminen, sakkomaksujen keskeytys koulutuksen ajalta ei mukana

Muita nostoja

- Matkailijaveron valmistelu käynnistyy, mahdollisuus kunnille, voimaan 2028
- Kiinteistöverouudistuksesta ei mainintaa, paitsi että merivoimatuulivoiman verotuottoja ehkä Itä-Suomeen?
- Panostuksia (korjaus)rakentamiseen, liikennehankkeisiin ja Itä-Suomeen. Perusväylänpitoon leikkaus (30 me v. 2027).
- Veromenetysten (mm. kotitalousvähennys, työmatkavähennys) kompensoinnista ei aineistossa mainintaa, mutta niistä pidetty toistaiseksi hallituskaudella kiinni ml. yhteisöveron v. 2027 alennuksen kompensointi (200 me).
- Hankintalain vaikutuksista ei mainintoja

Kaupungin tilannekuvaa

Rahoituspohja heikkenee

Investoinnit lisääntyä

Kulut kasvaa

+ 1 positiivinen pilkahdus:
uusi ateria- ja siivoussopimus

Veroennuste, Kuntaliiton ennustekehikko 2/2026

TILIVUOSI	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**
Verolaji						
Kunnallisvero	94 717	92 019	98 001	103 342	106 644	111 799
<i>Muutos %</i>	-4,1	-2,8	6,5	5,4	3,2	4,8
Yhteisövero	4 876	4 315	4 524	4 858	5 080	5 244
<i>Muutos %</i>	-24,3	-11,5	4,8	7,4	4,6	3,2
Kiinteistövero	18 863	19 798	19 306	19 885	20 242	20 606
<i>Muutos %</i>	1,4	5,0	-2,5	3,0	1,8	1,8
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	118 457	116 133	121 832	128 085	131 966	137 650
<i>Muutos %</i>	-4,4	-2,0	4,9	5,1	3,0	4,3

TA26

2026**	2027**	2028**	2029**
100 649	104 539	109 294	113 733
4 370	4 624	4 854	5 032
19 566	19 909	20 266	20 679

Muutos TA26

2026**	2027**	2028**	2029**
-2 647	-1 198	-2 650	-1 934
154	234	226	212
-260	-24	-24	-73
-2 753	-987	-2 447	-1 795

- Huom! Verokehikko laadittu ennen Iranin sotaa/ Hormuzinsalmen sulkeutumista! Tilannekuva heikentynyt!
- Koko maan kunnallisverokertymä ei vuonna 2025 erityisesti kasvanut. Yleinen talous- sekä työllisyystilanne hidastaa tuloverojen kasvua 2026 ja tulevina vuosina, vaikka veronkorotus tehtiinkin.
- Kehikon yhteisöverotuottoarvio voi olla ylioptimistinen. Kehikko ennakoii yhteisöverotulojen piristymistä loppuvuodesta 2026 alkaen. Kehikossa on huomioitu yhteisöveroprosentin todennäköinen lasku.
- Kiinteistöverotuottoihin vaikuttaa yleinen rakentamisen tilanne, lisäksi sote-kiinteistöihin liittyy verotuksellisia muutoksia (ennakkotapaus: alempi verokanta hakemuksesta!)

Valtionosuudet

Uudet laskelmat julkaistaan 30.4./5.5.

Karkeasti arvioiden:

- Indeksijarru ja valtionosuuden yleisleikkaus:
  - oletus Järvenpään osuus = Järvenpään 2025 osuus maan väestöstä = 0,83%
→ 191Me/ 1,59 Me, lisäystä edelliseen vos-laskelmaan 135/ 1,12 Me
- Kotoutumisen laskennalliset korvaukset -30%
  - Järvenpään korvaukset 2023-25 keskimäärin vuodessa 2Me → leikkaus 0,6Me

Tunnistettuja haasteita/paineita/muutoksia

Palveluverkkosuunnitelmapäivitykset

- merkittäviä lisäysesityksiä erityisesti Hyvon palveluverkkoon ja toiminnan laajentamiseen

Investointiohjelmassa

- talonrakennukseen kuntoselvitysten seurauksena lisäyspaineita
- myös Kunnallistekniikassa merkittäviä lisäysesityksiä
- ja liikuntapalveluissa hankkeiden aikaistuksia

MT:n kiinteistö- ja osakeomistusten uudelleenjärjestelyt

Muutoksia:

- inflaatio ja korkokustannukset
- erityisten palvelujen tarpeet kasvussa
- ateria- ja siivouspalvelujen sopimusmuutos → kustannukset alenee
- TE-alueelle ainakin 6 lakimuutosta 2026/2027 – ei kompensatioita!
- Te-palvelujen aiheuttamisperusteinen laskutus → lisää Järvenpään kustannuksia

TE - Lainsäädännön muutokset 2026-2027

Tulevat lakimuutokset tuovat lisätyötä työllisyysalueille

- Osittain kustannusvaikutukset ovat epäselkeitä, lait ovat osittain vasta valmistelussa ja vaikutukset varmistumatta. Valtion vaikutusarviot myös epärealistisia.
- Keskeiset lainsäädännön muutokset:

KEHA:n toiminnan muutokset ja vastuun siirto kuntiin: 100 000 euroa (1-1,5 htv, sis. lainsäädännön tulkinta, osaamispalvelut). Vaikutukset jo elokuussa 2026.

Toimeentulotuen uudistukset: 1700 uutta asiakasta, osa työllisyysalueen asiakkuudessa jo. Arvio 4 htv. Vaikutus käynnissä jo.

Kuntouttavan työtoiminnan lakkauttaminen ja uusi lakisääteinen palvelu työllisyysalueelle: arvio 2 htv, mutta toistaiseksi vielä epäselvää, millainen ratkaisu tulossa. 1.1.2027

Yleistuen aktivointijakso: lisää kasvokkain tapahtuvia asiakastapaamisia. HTV-vaikutukset vielä epäselviä, voi olla vaikutuksia myös asiakastyön tilatarpeisiin. 1.5.2026

Työnhakuprofiili pakolliseksi asiakkaille: luominen ja julkaiseminen on ollut vapaaehtoista ja vain n. 9% on julkaissut profiilin työmarkkinatorilla tähän mennessä. Lain mukaan työvoimaviranomainen laatii profiilin asiakkaille, jotka eivät tee sitä itsenäisesti. Lisää työtä henkilöasiakas- ja neuvontapalveluissa. 1.9.2026

Kotoutumislain uudistuksen myötä luku- ja kirjoitustaidon opetus siirtyy kunnilta työvoimaviranomaisille ja lisäksi kotoutujan polkua tulee tiivistää ja selkeyttää. Arvio: palveluiden hankintaan määrärahan varaus + 1 htv.

- Talousraamivaiheen lähtökohta: muutokseen voidaan reagoida sisäisin henkilöstöjärjestelyin ja määrärahasiirroin.

Rakenteellisia muutoksia

Tilaomistuksen uudelleen organisointi

- Kustannusrakenteen muutos: palvelujen ostoista → omaksi toiminnaksi

Hulevesimaksujen käyttöönotto 2028

- Veden tulot ja menot pienenee
- Kaupungin tulot ja menot kasvaa
- Tasemuutokset
  - Veteen sijoitetun pääoman määrä pienenee
  - Veden pääomakorvaus pienenee